LAUSUNTO

Helsinki 8.11.2021

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

Viite**: HE 175/2021 vp**

Asia: **Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain muuttamisesta**

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on 234 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä 75 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Päivi Nykyri, paivi.nykyri@soste.fi , 0456576769

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE ry kiittää eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostoa mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto

LAUSUNTO

1) Miedon oluen alennettu verotaso

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia mietojen oluiden verotukseen perustuen EU direktiivin mahdollistavaan jäsenmaille vapaavalintaiseen lakimuutokseen. Oluiden nykyisen alennetun verotason rajaa 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia ehdotetaan nostettavaksi 3,5 tilavuusprosenttiin alkoholia. Alle 2,8 tilavuusprosenttisen oluen veroa puolestaan korotettaisiin.

Muutos ehdotetaan toteutettavaksi siten, ettei sillä olisi nykyisillä kulutusmäärillä vaikutusta alkoholiveron tuottoon. Muutoksen perusteluissa ehdotus lieventäisi sitä epäkohtaa, että vähän alkoholia sisältävän oluen valmistevero on matalampi kuin virvoitusjuomana verotettavan alkoholittoman oluen tai muun virvoitusjuoman valmistevero.

SOSTEn kanta

Ehdotuksen sosiaali- ja terveysvaikutuksia arvioitaessa tuodaan esille, että muutoksen käyttäytymisvaikutuksia ja niiden suuntaa on vaikea arvioida. Mahdollista voi olla, että halvemmat hinnat saavat kuluttajia valitsemaan miedompia tuotteita. Mahdollista on myös, että miedompien tuotteiden kysynnän kasvaessa vahvempien tuotteiden myynti pysyy kuitenkin samana, jolloin alkoholin kokonaiskulutus kasvaa.

SOSTE katsoo, että kansanterveyden näkökulmasta ei ole perusteltua laskea miedon oluen veroa. Alkoholituotteiden veronalennusten on aikaisemmin todettu lisäävän alkoholinkulutusta ja sitä myötä alkoholihaittoja yhteiskunnassa.

SOSTE toteaa, että mietojen oluiden veronalennukselle ei ole välttämättömiä perusteita. Sillä ei katsota olevan vaikutusta verotuloihin ja erityisesti kansanterveyden näkökulmasta sille ole selkeitä perusteluja. Verottamisen ja saatavuuden rajoittamisen on todettu olevan kustannustehokaita alkoholihaittojen ehkäisykeinoja.

Vuoden 2021 alusta 0,5–2,8 tilavuusprosenttia sisältävien oluiden verotusta Suomessa nostettiin 2,2-kertaiseksi. Muutos oli tärkeä lieventämään epäkohtaa, että vähän alkoholia sisältävän oluen valmistevero on matalampi kuin alkoholittomien oluiden ja virvoitusjuomien vero.

2) Pientuotantotodistus

Lakiluonnoksessa esitetään pientuotantotodistuksen antamista koskevan direktiivin velvoittavan säädöksen täytäntöönpano Suomessa siten, että pieni riippumaton valmistaja antaisi toimintaansa koskevan todistuksen itse. Muutoksella halutaan vähentää hallinnollista taakkaa ja helpottaa valmistajan tunnustamista pieneksi riippumattomaksi valmistajaksi ja helpottaa veronalennuksen saamista muissa EU maissa.

Valinnainen säädös koskee pienten riippumattomien panimoiden verotusta, joka on matalampi kuin suurtuotannossa.

SOSTE kannattaa esityksen ehdotusta siitä, että pientuotantoalennusta ei laajennettaisi oluen lisäksi muihin juomaryhmiin. Alennukseen tuotantomääränsä puolesta oikeutettujen muiden käymisteitse valmistettujen juomien, välituotteiden ja etyylialkoholin valmistajien määrä on tällä hetkellä vähäinen, jolloin tuki saattaisikin kohdistua ennemmin ulkomailta tuotuihin tuotteisiin.

Laajennetut pientuotantoalennukset voisivat houkutella uusia toimijoita perustamaan pientuotantoa. SOSTE haluaa tuoda esille, että pienpanimoiden tuotteet ovat kansanterveyden näkökulmasta samalla tavalla haitallisia verrattuna suurpanimoiden vastaaviin tuotteisiin. Siksi työllistymis- tai talousnäkökohdat eivät voi tälläkään sektorilla mennä kansanterveyden näkökulman edelle.